

Olje- og Energidepartementet
Energi- og vassdragsavdelingen
v/ Per H. Høisveen og Kjell Alstad
Postboks 8148, Dep
0033 OSLO

PLEASE ADDRESS ALL CORRESPONDENCE TO THE FIRM, NOT TO INDIVIDUALS

YOUR REF.:

OUR REF.:

0107 OSLO,
P. O. BOX 1159 - SENTRUM
OFFICE: FRED. OLSENS GATE 2

Oslo, 31. januar 2005

Utkast til lov om pliktige elsertifikater – høring

Vi viser til høringsnotat om utkast til lov om pliktige elsertifikater datert 24. november 2004, og vi tillater oss å komme med våre synspunkter til ordningen.

Innledningsvis ønsker vi å anføre at vi er positive til det forslaget som er lagt frem, dog har vi synspunkter på noen av elementene i forslaget. Dersom ordningen skal stimulere til utvikling av andre energikilder enn vannkraft, bør man gjøre enkelte endringer i forhold til forslaget. Oppsummeringsmessig mener vi følgende hovedforandringer bør gjøres:

1. Øke 10 års-begrensingen på tildeling til minst 20 år
2. Etablere et fast overtredelsesgebyr på 30 øre/kWh (indeksregulert)
3. Innføre resirkulering av overtredelsesgebyrene, slik at de blir betalt til de som har oppfylt sine sertifikatforpliktelser
4. Oppheve nedtrapping av kvotene etter 2015
5. De årlige kvotene må fastsettes i lov, ikke forskrift
6. Prosjekter basert på ny teknologi må både kunne få investeringsstøtte og elsertifikater

1. Bakgrunn

Fred. Olsen Renewables AS (FOR) er hovedsakelig involvert innenfor vindkraft, og vi har engasjementer i Norge, Sverige, Storbritannia og Irland. FORs strategi er å delta i hele verdikjeden i vindkraftprosjektene, som bl.a. omfatter identifisering av mulige prosjekter, tildeling av konsesjon/byggetillatelse, konstruksjon, eierskap og drift. Det er bygget opp en organisasjon i Oslo med kompetanse innen alle de disiplinene som er nødvendig for å gjennomføre strategien. Totalt har FOR investert (inklusive komittert investeringer) ca. kr 2,2 mrd. innen vindkraft.

I Norge arbeider FOR med prosjektutvikling av vindkraftparker og har levert inn forhåndsmelding til NVE for prosjekter på Lista (Vest-Agder), Lindesnes (Vest-Agder), Gravdal (Rogaland), Gulafjorden (Sogn og Fjordane), Andøya (Nordland), Laksefjorden (Finnmark) og Digermulen (Finnmark).

Våre aktiviteter i Sverige inkluderer eierskap til to vindmøller i Skåne, samt at vi har en portefølje på omlag 100 MW i forskjellige faser av tillatelsesprosessen. Vi forbereder også en konsesjonssøknad på Kriegers Flak syd i Østersjøen på rundt 1.000 MW. I tillegg har vi vært meget involvert i et offshore prosjekt ved Malmö (Lillgrund – konsesjon på 48 turbiner), som vi solgte til Vattenfall AB i 2004. Vi har derfor inngående kjennskap til det svenske markedet, inklusive elsertifikatorordningen, noe som synes å være meget relevant i forhold til våre kommentarer.

Storbritannia er det markedet vi så langt har hatt hovedfokus på. Vi har hatt eierskap i vindmølleprosjekter i Storbritannia siden 1996. Vi eier prosjekter på til sammen 101 MW som er i drift. I tillegg har vi 118 MW under bygging, samt at vi har en betydelig portefølje som er under konsesjonsbehandling. De britiske prosjektene er oppført under The Renewable Order og er således berettiget til Renewable Obligation Certificates (ROCs). I Irland eier vi 50% av en konsesjon til å bygge 220 vindmøller i Irskesjøen.

Selskapet FOBOX AS, som er heleiet av Fred. Olsen, har i lengre tid drevet et omfattende FOU-arbeid innen nye fornybare energikilder. Selskapet har utviklet et nytt konsept for kostnadseffektiv energiproduksjon fra bølger; og har søkt om konsesjon for et kommersielt prototypanlegg i Rogaland. Først fase av utbyggingen er kostnadsestimert til ca. kr 41 mill., med en total utbyggingskostnad på ca. kr 150 mill. FOBOX er også engasjert i FOU-aktiviteter innen vindkraft og småskala vannkraft, som inkluderer støyreducerende og effektivitetsøkende teknologi for vindmøller.

2. Ambisjonsnivå

Det er gjort klart i høringsnotatet at det ikke omhandler ambisjonsnivået for ordningen. Vi finner dette uheldig, da det er vanskelig å ha synspunkter på et system man ikke vet omfanget av, og at man derfor ikke kan gjøre noen beregninger av de økonomiske virkningene ordningen vil få. Vi ønsker allikevel å anføre viktigheten av et ambisiøst ambisjonsnivå for at en elsertifikatorordning skal få den ønskede effekt. Vi er av den oppfatning at ambisjonsnivået i Norge må være på over 20 TWh i 2015. Med et ambisjonsnivå i Sverige på 21 TWh i 2015, vil dette samlet utgjøre 41 TWh. Dersom man legger til grunn et samlet energibehov i de to landene i 2015 på 300 TWh, vil dette ambisjonsnivået for ny fornybar energi kun utgjøre 14% i 2015.

Norge bør sette seg såvidt ambisiøse mål av flere grunner. Det er et betydelig potensial for å øke produksjonen fra vannkraft i Norge. Mye av denne utbyggingen er marginalt lønnsom selv uten en ordning for elsertifikater, slik at man kan anta at det vil komme mye ny vannkraft med en ordning. Vi mener det må være i Norges interesse også å motivere til vekst i andre energikilder enn vannkraft, slik at vi reduserer avhengigheten av nedbør. At energilandet Norge allerede i dagens situasjon importerer opp mot 10 TWh i tørre år, mener vi i beste fall er uheldig. Den nye ordningen må derfor gi en økonomisk ramme som understøtter at også andre energikilder blir bygget ut.

Våre beregninger viser at vannkraft i Norge alene har et potensial på over 15 TWh i 2015, og vi har da gjort følgende forutsetninger:

	Teknisk Potensial (1)	Sannsynlig % (2)	Sannsynlig
Under bygging	1,0 TWh	100%	1,0 TWh
Godkjent	0,5 TWh	100%	0,5 TWh
Søknad under behandling	3,6 TWh	50%	1,8 TWh
Melding levert NVE	1,3 TWh	50%	0,7 TWh
"Pipeline"	6,4 TWh	63%	4,0 TWh
Oppgradering eksisterende anlegg	12 TWh	33%	4,0 TWh
Ny storskala	24 TWh	10%	2,4 TWh
Småskala	25 TWh	20%	5,0 TWh
Sum	67,4 TWh	23%	15,4 TWh

(1) Kilde: NVE

(2) Fred. Olsen Renewables' anslag

Våre vurderinger tilsier at det på sikt vil komme et felles europeisk marked for fornybar energi. Vi mener også at Norge må innføre et system med et ambisjonsnivå som utløser betydelige investeringer i ny fornybar energi. Denne energien kan således representere en verdifull eksportvare.

3. Overtredelsesgebyr

Vi foreslår at overtredelsesgebyret settes som en fast sum, som indeksreguleres hvert år. Gebyret det første året bør ligge på over 30 øre/kWh. Dette vil være med på å underbygge priser som vil utløse investeringer i ny fornybar energi, også utenom vannkraft. Faste straffeavgifter vil redusere usikkerheten rundt ordningen, og dermed øke muligheten for finansiering (både egenkapital og fremmedkapital). Det kan nevnes at av andre land med straffeavgifter har Storbritannia p.t. en avgift på ca. 37 øre/kWh og Sverige hadde i 2004 SEK 33 øre/kWh.

I forslaget legges det opp til at de som ikke oppfyller sertifikatplikten vil bli ilagt et overtredelsesgebyr som skal beregnes ut fra en funksjon av den gjennomsnittlige sertifikatprisen det enkelte år. Videre foreslås det at nærmere regler vil bli gitt i forskrift. Systemet rundt overtredelsesgebyret vil være en av de sentrale bærebjelkene i denne ordningen. Det vil være "motivasjonsfaktoren" for at el-leverandørene sikrer seg tilgang på sertifikater, fremfor å betale et overtredelsesgebyr. Dette vil være en sentral brikke i hvordan sertifikatene prises, og det er derfor meget viktig at arrangementet er oversiktlig og enkelt.

Vi mener det vil bli begrenset likviditet i markedet for sertifikater, og at det derfor vil være vanskelig og uoversiktlig å finne en gjennomsnittspris. Dette vil være med på å øke usikkerheten rundt systemet, som igjen vil medføre at de som inngår en langsiktig kjøpsavtale for sertifikater vil kreve et høyere premium for den risikoen de tar.

For å unngå usikkerhet rundt overtredelsesgebyret, må gebyret fastsettes i lov og ikke forskrift. Det motsatte vil øke usikkerheten, noe som igjen vil medføre høyere risikopremie.

4. Resirkulering av overtredelsesgebyr

Straffeavgift må tilbakeføres til de som har oppfylt sin kvoteplikt. Dette vil være med på å skape legitimitet fra forbrukerne som ellers vil se på dette som en ny skatt. Overtredelsesgebyret vil øke verdien på sertifikatene, som igjen vil være med på å finansiere ny fornybar energi.

5. Tidsbegrensing for tildeling av sertifikater

I forslaget legges det opp til at anlegg skal få tildelt elsertifikater kun i 10 år. Dette er sannsynligvis tilstrekkelig til å utløse investeringer innen vannkraft, dog er det på ingen måte tilstrekkelig for å investere i annen fornybar energi, som f. eks. vindkraft og bølgekraft. Som vist senere trenger vindkraft et bidrag fra sertifikater i minst 20 år på 20 – 25 øre/kWh. Alternativet er selvfølgelig at inntjeningen fra ordningen blir vesentlig bedre, slik at man kan skrive ned anlegget på de foreslåtte 10 år.

Dersom man ønsker ny fornybar energi fra andre kilder enn vannkraft er det etter vår mening en forutsetning at 10 årsbegrensningen oppheves, subsidiært at den settes til minimum 20 år. Videre ønsker vi å gjøre oppmerksom på at verken systemet i Sverige (per i dag) eller Storbritannia har en slik begrensning.

6. Nedtrapping av elsertifikatkvotene

Som argumentert for over, mener vi det ikke er tilstrekkelig med en tildelingstid på 10 år. Det følger derfor at systemet ikke vil fungere dersom man begynner en nedtrapping av kvotene i 2016. Vi mener Norge bør være mer ambisiøse i sine mål og gå for en videre opptrapping etter 2016; subsidiært at kvotene holdes flate etter 2016. Vi mener det er tilstrekkelig med et lovpålagt ambisjonsnivå i 2015, og at videre mål utover dette er et uttrykt politisk mål.

Slik som forslaget nå foreligger, frykter vi at markedet for elsertifikater etter opptrappingstiden vil kollapse. Det vil medføre at få vil ta sjansen på investeringer som går inn i nedtrappingsperioden.

7. Teknologinøytralitet

Forslaget tar til orde for en teknologinøytral ordning, noe vi i prinsippet støtter under forutsetning av at ambisjonsnivået settes tilstrekkelig høyt. Som et alternativ til et høyt ambisjonsnivå for å stimulere til at det blir bygget andre energiteknologier enn vannkraft, er å innføre et tak på størrelsen på vannkraft anlegg som kvalifiserer for ordningen, for

eksempel på 5 MW. Dette vil medføre at man går bort fra det teknologinøytrale prinsippet. Vi mener det er mer hensiktsmessig å ha et høyt ambisjonsnivå.

8. Kvotefastsettelse

I forslaget legges det opp til at kvotene for det enkelte år skal fastsettes i forskrift. Vi tror dette er meget uheldig da det vil knyttes usikkerhet til ordningen. Denne usikkerheten vil gjøre finansiering vanskelig, samtidig som risikopremie for langsiktige salgsvtaler vil øke. Kvotene pr. år må fastsettes i lov før ikrafttredelse.

9. Samordning med andre støttesystemer

Vi mener det er viktig at ordningen legger til rette for at nye teknologier som utvikles kan få både investeringsstøtte og samtidig kvalifisere for sertifikater. Det ligger i sakens natur at nye teknologier til å begynne med ikke vil være konkurransedyktige med vannkraft og annen utprøvd teknologi, og at ny teknologi vil kreve ekstra støtte i oppstartingsfasen. For å være en katalysator for utvikling av nye fornybare energikilder i Norge, må derfor ordningen legge til rette for dette.

Flere land innen EU har ordninger hvor man både kan få elsertifikater og investeringsstøtte. For å illustrere dette kan vi nevne vi tidligere eide offshore prosjektet Lillgrund utenfor Malmö (ca. 125 MW) som i desember 2004 fikk en investeringsstøtte på SEK 213 mill. (ca. 15%) fra Statens Energimyndighet (STEM). I Storbritannia har alle Round I offshore-anlegg fått et investeringsbidrag på GBP 10,0 mill.

10. Sertifikatenes levetid

Forslaget legger opp til at elsertifikatene kan "spares" i evig tid. Vi mener dette er uheldig, da det vil skape usikkerhet rundt prisfastsettelsen, ettersom man ikke vet hvor mange sertifikater som vil bli innløst. Vi innser at det er grunner til en viss fleksibilitet i forhold til når sertifikater må innløses, og mener derfor at en begrenset levetid på to år er formålstjenlig for utjevning av en væravhengig elproduksjon.

11. Elsertifikatpliktige

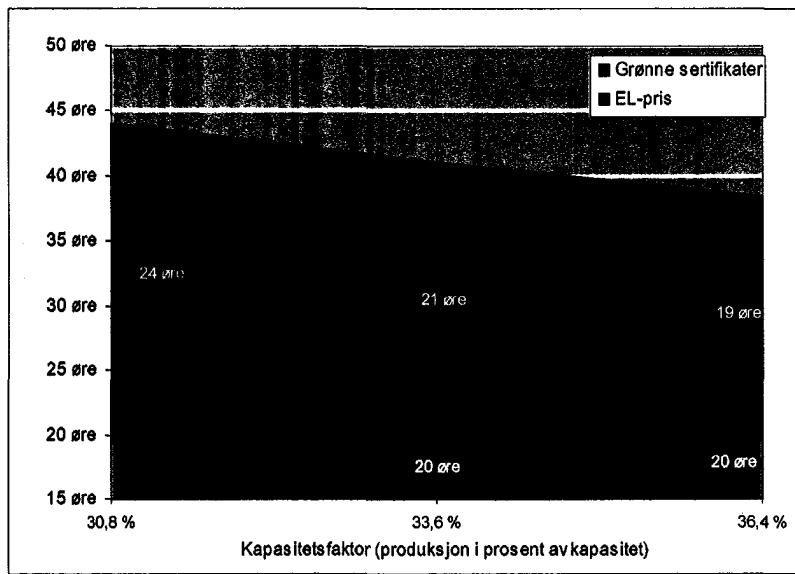
I forslaget er det to alternativer til hvem som er elsertifikatpliktige, hvor det ene utelater de som har fritak for elavgift eller redusert elavgiftssats. Uten å gå i detalj over hvilke næringsgrupper som bør inkluderes, mener vi det er viktig at så mange som mulig blir inkludert i ordningen, slik at kostnadene blir fordelt over flere TWh. Alternativt kan enkelte grupper fases inn over tid.

12. Prisnivå på elsertifikater

Det er viktig at verdien på elsertifikater blir høyt nok til at det blir bygget ut andre energikilder enn vannkraft. Når det gjelder vindkraft, har vi sett at det sirkulerer mange tall på hva som er nødvendig inntjening for å bygge vindkraft. Vi har sett tall som er nede på 25

- 30 øre/kWh. Med dagens teknologi er det på ingen måte mulig å bygge ut vindkraft på disse nivåene. Det er vesentlige forskjeller på et "skrivebordsprosjekt" og et reelt prosjekt når det gjelder utbyggingskostnader.

Nødvendighetsinntjeningen er selvfølgelig avhengig av vindressursene til det enkelte prosjekt. Totalt trenger vindkraft i Norge mellom 40 til 45 øre/kWh. Dette kan illustreres som følger, hvor vindressursene er gitt i uttrykk av kapasitetsutnyttelse:

Forutsetningene vi har gjort innbefatter en avskrivningstid på 20 år, totale investeringer per MW installert på kr 8,8 mill., avkastingskrav på 10% og drifts- og vedlikeholdsutgifter på kr 76/MWh.

Under forutsetning av at man oppnår 20 øre/kWh for en langsiktig avtale for elektrisiteten, trenger vindkraft en inntjening fra elsertifikater på mellom 20-25 øre/kWh.

Det er i hovedsak to måter å finansiere utbygging av vindkraftprosjekter på; balansefinansiering og bankfinansiering (inklusive prosjektfinansiering). Ved en balansefinansiering finansierer utbygger prosjektet med egne midler og stiller selv krav til prosjektets lønnsomhet og sikkerheter. Det er et meget begrenset antall aktører som har finansielle ressurser til å bygge ut anlegg ved hjelp av balansefinansiering. Således er det viktig å legge forholdene til rette for bankfinansiering.

Når det gjelder bankfinansiering stiller banken krav til sikkerhet, og da spesielt knyttet til inntjeningen. Det er derfor påkrevet med en langsiktig fastpris salgsvtale på elektrisiteten og elsertifikater.

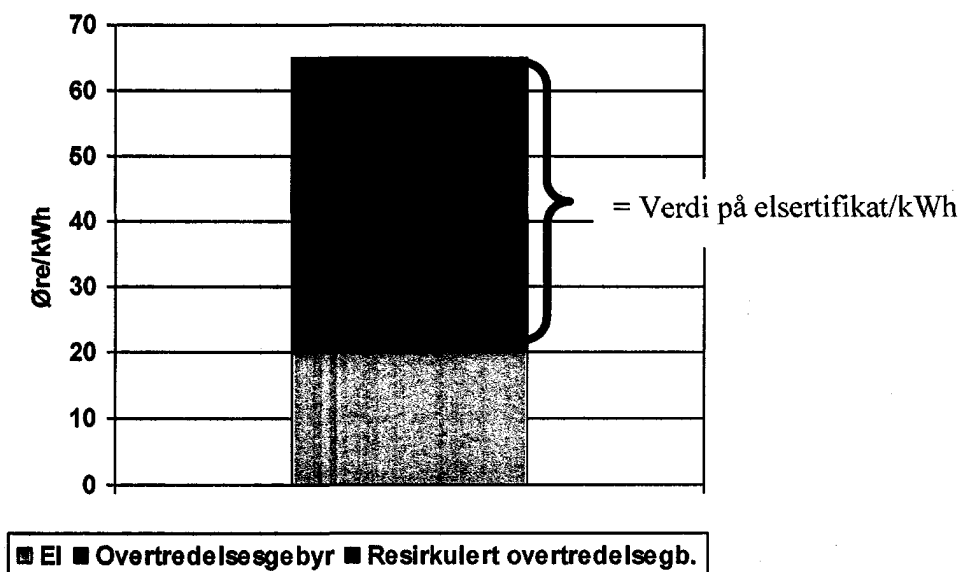
De prosjektene vi har bygget ut så langt, er finansiert med bankfinansiering med en 15 års nedbetalingstid. Således er det påkrevet at man inngår en 15 års salgsvtale for både elproduksjonen og elsertifikatene.

Når det gjelder elektrisitetselementet er det mulig å inngå en langsiktig bilateral fastprisavtale i Norge, dog er markedet for så lange avtaler begrenset.

Det er knyttet to hovedrisiki til elsertifikater; markedsrisiko og politisk risiko. Dersom en kjøper skal inngå en langsiktig fastprisavtale for sertifikatene, vil han kreve å få betalt for å ta denne risikoen. I Storbritannia får man i spotmarkedet i dag betalt ca. 90 øre/kWh for fornybar elektrisitet, inklusive de "grønne" elementene. Vi som produsent får rundt 2/3 av dette, mens selskapet vi har inngått en langsiktig fastprisavtale med får 1/3.

Det er derfor meget viktig at ordningen i Norge tar høyde for risikoelementene i et slikt system og at noen vil kreve å få betalt for å ta denne risikoen. Dersom man legger til grunn at vindkraft i Norge krever en inntjening på 40 - 45 øre/kWh, og man ekstrapolerer det britiske systemet til Norge, hvor anlegget får 2/3 av den totale inntjeningen, er det påkrevet med en total inntjening på 60- 67 øre/kWh. Med en forutsetning at man får en langsiktig salgsavtale for elektrisitet på 20 øre/kWh, må verdien på sertifikatene, inklusive det resirkulerte overtredelsesgebyret være 40 - 47 øre/kWh.

Med de forandringene til ordningen som er nevnt over, ser vi for oss følgende tenkte prisbilde i Norge, hvor verdien av resirkulert overtredelsesgebyr selvfølgelig vil være avhengig av tilbud og etterspørsel:

13. Konklusjon

Vi syntes det er mange positive elementer i det forslaget som er lagt frem. Dersom ordningen skal utløse investeringer i annen fornybar energi enn vannkraft, mener vi det er en forutsetning at endringene vi har skissert gjennomføres. Vi ser da for oss et marked i Norge som vil medføre en betydelig investering i ny fornybar energi som kan danne grunnlag for en viktig ny eksportindustri. Med de naturgitte ressursene vi har i Norge kan dette bli et meget verdifullt bidrag til verdiskapningen i lang fremtid. Samtidig kan ordningen danne grunnlag for å skape et hjemmemarked for nye teknologier som utvikles her i landet. Et fungerende hjemmemarked er en viktig forutsetning for å skape en industriell utvikling av nye teknologier.

Med vennlig hilsen
for Fred. Olsen & Co.

Terje Askvig
Direktør